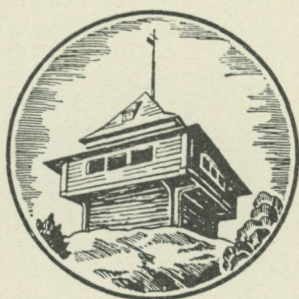

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1943**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OCH SKANSENS ÅRSBOK

1943

Redaktion:

SIGURD WALLIN · GÖSTA BERG · SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Trädgårdsgrindar vid Skogaholms herrgård på Skansen. Grindarna ha medföljt herrgårdens huvudbyggnad vid dess hitflyttning från Närke. Foto Märta Claréus 1942.

Tryckt hos Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1942
Djuptrycksplanscher och omslag från Nordisk Rotogravyr

VÄGGBEKLÄDNAD FRÅN TUREHOLM

Den textila väggbeklädnaden vid 1700-talets början var lika vanlig som mångskiftande i sina former. Studerar man exempelvis två sådana herresäten som Sturefors och Geddeholm, sedermera kallat Tureholm, finner man dels rika gobelänger och deras enklare efterbildningar målade på väv, dels kläde eller dyrbara siden- och sammetstyger använda som tapeter. Dessa senare uppsattes stundom med varannan våd av olika material eller med bårder av avvikande färg. De smala hopsydda tapetvådena äro äldst, medan de större fältindelade helt slå igenom under rokokon. De enfärgade tapeterna i rött, grönt eller gult inramades ofta med broderade pilastrar eller smala bårder. På Sturefors finnas rester av en sådan väggbeklädnad av grön sammet med smala våder av vitt siden med broderier i silke. Från Tureholm ha bevarats åtta stycken 25 cm breda våder broderade med ylle. Denna serie har genom Nordiska museets vänner förvärvats till museet (inv.nr 224,995). De äro sydda med petit point i grovt yllegarn på en botten av gles hampväv. Mot en svart bakgrund avtecknar sig ett bisarrt mönster av blad och frukter i starka färger. Rött, grönt, blått, brunt och gult förekommer i flera nyanser tillsammans med vitt. Det är ett grovt och kraftigt broderi med god avståndsverkan. Mönstret är tydligt påverkat från Orienten. Vid vådkanterna finnas fragment kvar av den väv som använts som väggfält, en grov, gul yllerips. Det gula och svarta har gett den för barocken typiska färgmotsättningen.

För att få en bestämd datering för dessa väggfält får man gå till Tureholms historia (se härom vidare Gösta Selling i *Fataburen* 1935). Detta anrika herresäte härjades av ryssarna och nedbrann 1719. Först 1728 började återuppbyggnadsarbetet, som ungefär tio år senare torde varit i det närmaste avslutat. Slottets inredning har i stort sett bevarats orörd till våra dagar, men var denna väggbeklädnad haft sin plats, därom säga urkunderna intet. Dess stil stämmer emellertid väl med tiden för Tureholms nyinredning.

Gunnel Hazelius-Berg.

